

NAIS-ASIA.

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

dittavan työläisnaistenkin keskuudessa.

Raittiusseuran iltamissa hän kunni erään naispuhujan raikaisesti selittävän naiskysymyksen olevan kysymyksen siitä, että kaikki miehet häpeemättömästi sortavat naisia ja halveksivat, ja että miehet elävät sikamaista elämää porttoloissa ja kapakoissa ja kuitenkin kehtaavat vaatia naiselta melkein enkelimäistä puhtautta ja siveyttä.

Käydessään vieraisilla työläisperheissä, sai Sandra tutustua työläisvaimojen mielipiteisiin naiskysymyksestä. Mitä mieltä nuo työläisvaimot muuten lienevät olleetkaan, jos he olivat synoodalaisia, laestadiolaisia, raittiuslaisia tai sosialisteja, niin naiskysymyksestä he kumminkin olivat yhtämieltä. Naiskysymys oli heidän mielestään kysymys siitä, että heidän, kuten he luulivat, täytyi elää ja oleskella ja asua niinkuin heidän miehensä olettivat. He eivät saaneet ostaa ja laittaa mitään ilman miehensä lupaa, toisissa perheissä olivat vielä rahatkin miehen takana. Ja vaimojen täytyi "kerjätä" niitä häneltä, jos johonkin tarvitsivat. Miehet siis olivat kaikki hirmuisia naisten sortajia ja syöjiä ja muuten kerrassaan kykenemättömiä. Eivät kyenneet edes hankkimaan itsellensä sellaista ammattia ja työpaikkaa, ettei vaimon ja lasten olisi täytynyt kärsiä alituista puutetta ja köyhyyttä.

Sitten tuli Sandrasta eräänä kauniina päivänä sosialisti ja hän sai sosialistiset mielipiteet naiskysymyksestä.

Milläkö tavalla se tapahtui?

Tietysti sillä tavalla kun naisista useimmissa tapauksissa Amerikan suomalaisten keskuudessa on sosialisteja tullut. Tarkemmin sanoen Sandrasta tuli sosialisti siten, että hän sattui saamaan "hellun", joka kuului sosialisti osastoon. Sosialistiset mielipiteet naiskysymyksestä sai hän taas siten, että hänen sulhasensa jutteli hänelle, että köyhälistön keskuudessa ei tarvita eikä saa olla mitään naiskysymystä, eikä mitään tappelua eikä erimielisyyttä naisten ja miesten välillä, vaan työläisnaisten ja miesten tulee yhtenä yksimielisenä joukkona tapella omistavaa tuokkaa vastaan. Tämälainen naisten ja miesten välistä sopusointua saarnaava mielipide naiskysymyksestä sopii paljon paremmin rakastuneille kuin tuo miehiä tuomitseva, jonka Sandra oli oppinut tuntemaan tuttaviensa työläisvaimojen keskuudessa ja jota oli saarnannut se vanha-piika siellä raittiustalolla.

Kun Sandra jutteli tuttavilleen työläisvaimoille uudesta mielipiteestään naiskysymyksessä, arvasivat nämä heti, että hän oli rakastunut. Vieläpä ne heistä, jotka sanoivat itseänsä sosialisteiksi arvasivat senkin, että hänen sulhasensa oli sosialisti.

Sandran sosialistiksi muuttaminen vaikutti paitsi tämän puutoksen hänen mielipiteessään nais-asiaan nähden vielä erään toisenkin muutoksen, sen nimittäin, että hän alkoi kulkemaan tansseissa sosialistien haalilla sen

sijaan, että hän ennen oli kulkenut raittiushaalilla.

Jonkun ajan kuluttua menivät Sandra ja Wille naimisiin ja saivat viiden kuukauden kuluttua lapsen. Nyt ei Sandra enää päässyt tanssiaisiin sosialistien haalille, eikä liiton muihinkaan tilaisuuksiin, mutta eihän muista paljoa välttänytään, varsinkaan ei hän viitsinyt istua ikävissä työkokouksissa eikä kuunnella puheita eikä luentoja, jotka olivat kaikki samallaisia hänen mielestään. Wille piti edelleenkin velvollisuutenaan käydä kokouksissa, näytelmäharjoituksissa, luentotilaisuuksissa y.m., joten Sandra joutui olemaan kotona lapsen kanssa pitkiä puhteita ja sai aikaa ajatella naiskysymystä uudestaan. Hänen entiset tuttavansa, työläisvaimot, kävivät silloin tällöin surkuttelemassa hänen yksinäisyyttään ja ihmettellemässä nuoren aviomiehen hävyttömyyttä, kun kehtaakin jättää nuoren vaimonsa ja lapsensa iltakausiksi. Tässä Sandran "tuotannollisen aseman" muuttuminen vaikutti, että hänen mielipiteensä nais-asiaa nopeasti muuttuivat. Nyt alkoi Sandra vuorostaan pitää esitelmiä Willelle nais-asiaa iltasin kun Wili tuli myöhään kotiin.

Wili kesti jonkun aikaa urhoollisesti, mutta kun ne yhä jatkuivat ja lopulta tulivat niin pitkäksi etteivät loppuneet koskaan, kun Wili vaan oli kotona, eikä nukkunut ja kun samalla aikaa perhehuolet lisääntyivät ja työt kaivannossa kevenivät ja kaikki nämä seikat yhdessä vähitellen mursivat hänen terveytensäkin, jäi hän vähitellen pois osaston ja puolueen toimista ja lopulta jäsenyydestäänkin. Puoluelehti hän kuitenkin vielä edelleenkin tilasi ja ajatteli olevansa yhtä hyvä sosialisti kuin ennenkin, selitellen itselleen ja parhaimmille tuttavilleen olevansa jäänyt pois osastosta vain kotirauhan vuoksi, mutta siitä huolimatta olevansa yhtä hyvä puolue mies ja yhtä varma äänestäjä kuin ennenkin.

Aika kului täten joitakin vuosia. Työväenliike sai yhä suurempaa jalansijaa paikkakunnalla. Wili iloitsi sydämessään tästä edistyksestä, vaikka hän ei voinutkaan olla siinä mukana.

Syntyi työlakko. Se temposi hetkeksi mukaansa Wiliinkin, vieläpä Sandrankin, kiihkeimmillään ollessaan, mutta onnettomuudeksi lakko hävitettiin syystä, että työväenluokassa oli vielä kyllin paljon raukkoja menemään rikkureiksi. Lakon häviämistä seurasi kostotoimenpiteitä kapitalistien puolelta luokkatietoisempia työläisiä ja työläisten sanomalehtiä vastaan. Useita sosialisteja joutui työttömäksi ja mustalle listalle. Niitten joukkoon joutui vähäksi aikaa Wiliinkin ja sai työtä ainoastaan vaimonsa ja muutamiin naapuriensa avustuksella, kun nämä kävivät vakuuttamassa komppanian herroille, ettei Wili ole kuulunut sosialistiosastoon pitkään aikaan, mutta työn saaminen ehtoihin kuului se, ettei Wili saa tilata sosialistilehtiä.

Wili nämä ehdot kuultuaan sanoi enemmän kuolevansa kuin rumuillisen orjuuden lisäksi alistuvansa myöskin täydelliseen

henkiseen orjuuteen. Silloin piti Sandra hänelle entistä selvemmän esitelmän nais-asiaa, esittäen, ettei miehellä ole mitään oikeutta jättää vaimonsa ja lapsiansa puutetta kärsimään, kun hän kerran on vaimon ottanut ja lapsia laittanut, tulee hänen tehdä työtä niitten ylläpitämiseksi niillä ehdoilla, kun sitä on saatavissa.

Wili ehdotti että lähettäisiin lähelle, hän pyytäisi joltakin tuttavaltaan reisirahaa, että pääsisi itse ensiksi ja kutsuisi perheensä sitte myöhemmin, kun ehtisi jonkunverran tienata, mutta Sandra tiuskasi ettei hän kuitenkaan lähde sinne villiin länteen sosialistien joukkoon, eikä päästä miestensäkaan sinne rype-mään lännen porttojen kanssa saadaksean sitte myöhemmin taudit omaan itseensä.

Wilin täytyi taaskin taipua kotirauhan ja nais-asian nimessä. Hän jäi nyt ilman puoluelehteäkin. Hänen vaimonsa tilasi "Valvojan", jota Wiliinkin paremman puutteessa täytyi silloin tällöin katsella nähdäkseen edes jotain uutisia. Täten taantui Wili vähitellen muitten vanhoilijsten työläisten tasalle. Kävi työssä kuin kone ja yhtiä kone-maisesti kuunteli vaimonsa haukkumisia huonosta tienaamisesta ja siitä, miten miehet sortavat naisia ja miten vaimojen täytyy aina pyytää ja rukoilla miehiltään, jos jotakin haluavat laittaa tai ostaa.

Aika kului kuitenkin vähitellen eteenpäin ja Wili ja Sandra onnistuivat saamaan itselleen omat huoneetkin, jotka olivat jo melkein kaikki maksossakin. Äärimmäisellä säästäväisyydellä ja itsensä kieltämisellä ja kiskomalla toisilta työläisiltä kovia vuokria, kun huoneita oli enempi kuin mitä he itse välttämättä tarvitsivat, oli onnistuttu niin paljon kokoomaan monien pitkien ja raskaitten vuosien kuluessa. Kaikki nämä rasitukset ja ponnistukset sekä ristiriidat olivat kuitenkin köyryttäneet Wilin vanhaksi ukoksi ja sillä iällä, jolloin paremmissa oloissa elävät ihmiset eivät vielä tunne ruumiissaan mitään merkkiä vanhuudesta. Sen lisäksi oli hän mätäntänyt kaivannossa toisen silmänsä vahinkolaukaudessa ja saanut kasvoihinsa rumentavia arpia. Sandra sen sijaan säilytti terveytensä verrattain hyvin kotioloissaan. Kaikista puutteellisuuksista huolimatta ei hän kuitenkaan joutunut olemaan palkkatyön kuluttavassa orjuudessa, ja kun lapsetkin, jotka useimmat työläisvaimot kuihduttavat ja tappavat, oli rajoitettu sopivilla keinoilla tavalliseen amerikalaiseen määrään, kahteen, ja nekin vähitellen kasvoivat niin suureksi, ettei niistä enää mitään vaivaa ollut, vaan päinvastoin alkoivat jo auttelemaan äitiään, niin olikos ihme, vaikka Sandra kävi pyylevämmäksi ja elämäntaluisemmaksi.

Nais-asiakin sai Sandran mielipiteissä uuden käänteen, hän alkoi yhä useammin selittää miten miesten laittamat avioliittolait ovat väärät ja nurinkuriset, kun sitovat naisen elämänsä jaksen sellaiseenkin mieheen, josta nainen ei tykkää eikä voi rakastua. Wili näki parhaaksi suhtau-

tua tähän uuteen käänteeseen nais-asiaa siten, että hän lähti jonnekin lännen kaivoskämpikölle työnetintään ja koska silloin sattui olemaan hyvä työhön pääsy onnistui hän vanhasta ulkonäöstään huolimatta saamaan työpaikan ja pitkäaikaisella kaivantöillä saavuttamansa työtöiden ja joutuisuuden avulla pitämäänkin sen.

Vastenmielisesti ja katkeralla mielellä oli Wili jättänyt kotiansa ja lapsensa, mutta kun Sandra, hänen vuoden poissa oltuaan, panti vireille avioerohakemuksen, selitti hän siinä, että Wili oli heidät jättänyt. Talo tuomittiin Sandran ja lasten omaisuudeksi ja Wili sen lisäksi vielä maksamaan \$30 kuussa lapsille eläkettä, jonka hän säännöllisesti lähettääkin aina silloin, kun hän vaan voi olla työssä.

Mikä on Sandran nykyinen mielipide nais-asiaa emme tiedä, mutta Wili ajattelee, että sosialistiosastojen naisia pitäisi alkaa jollakin muullakin tavoin kasvattamaan sosialisteiksi kuin sosialistisilla tansseilla ja porvareillisilla näytelmillä.

—SEFA LEPISTÖ.

QUININE, JOKA EI RASITA PÄÄTÄ. Vahvistavan ja ulostavan ominaisuutensa takia LAXATIVE BROMO QUININEA voi käyttää kuka tahansa tuottamatta herveotumista tai päänsärkyä matkijalleen. On olemassa vain yksi "Bromo Quinine". Laatikon päällä on E. W. Grove'n leima. 25c

Cloquetin s. s. osaston ompeluseuran kokous pidetään joka toinen viikko, torstaina, jälkeen puolenpäivän; osaston talolla, C. s. s. ompeluseura, 815 Ave. F., Cloquet, Minn.

Huom!
New York'in Suom. Naisten
OSUUSKOTI
ja palkanvälttymistö:
241 Lenox ave, 122 st.
Telef. 813 Morning side.

PORTLANDIN S. S. Osaston Ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-iltana, kello 8. Osote: 719 Montana Ave.

HANNAN S. S. O. OMPELUSEURAN KOKOUKSET pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

SAND COLLEEN, MONT., S. S. O. OMPELUSEURAA pitää kokouksensa jok toinen torstai-iltana kello 7. Tervetuloa kaikki!

ASTORIAN S. S. O. OMPELUSEURAN KOKOUKSET pidetään osaston talolla joka torstai-iltana, kello 8. Osote: 262 Taylor Ave.

MULLAN S. S. O. OMPELUSEURAN KOKOUKSET pidetään joka torstai Suomi-Haalilla, kello 8 j.p.p. Kaikki tervetulleita.

HOQUIAMIN S. S. O. OMPELUSEURAN KOKOUKSET pidetään osaston talolla, Ahjollassa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osote: 315-10th St., Hoquiam, Wash.

Kenkiä

jotka tyydyttävät kaikkia. Jos haluatte sopivia, kestäviä ja samalla aistikkaita KENKIA, tulkaa katsomaan meidän jalkinevarastoamme. Me voimme tyydyttää teitä.

Bee Hive
ASTORIA, OREGON